

Wijz. en aanv. wet van 22 April 1855, tot regeling en beperking der uitoefening recht van vereeniging en vergadering, enz.

42.

TWEEDE NADER GEWIJZIGD ONTWERP VAN WET tot wijziging en aanvulling van de wet van 22 April 1855, Staatsblad n°. 32, tot regeling en beperking der uitoefening van het regt van vereeniging en vergadering, en van eenige daarmede verband houdende artikelen van de Wetboeken van Strafrecht en Strafvordering.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat wijziging en aanvulling van de wet van 22 April 1855, Staatsblad n°. 32, tot regeling en beperking der uitoefening van het regt van vereeniging en vergadering, en van eenige daarmede verband houdende artikelen van de Wetboeken van Strafrecht en Strafvordering wenschelijk is;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

A

In de wet van 22 April 1855, Staatsblad n°. 32, tot regeling en beperking der uitoefening van het regt van vereeniging en vergadering, worden de volgende wijzigingen gebracht.

Artikel I.

Boven artikel 1 wordt ingevoegd:

„AFDEELING I. VEREENIGINGEN.

§ 1. OPRICHTING VAN VEREENIGINGEN.”

Artikel II.

Na artikel 1 wordt ingevoegd:

„§ 2. VERBODEN VEREENIGINGEN.”

Artikel III.

In artikel 3 worden de volgende wijzigingen gebracht.

In den aanhef wordt, na „tot doel heeft”, ingevoegd:

„of welke feitelijke werkzaamheid is gericht op”.

Aan het artikel wordt een tweede en een derde lid toegevoegd:

„Eveneens wordt met de openbare orde strijdig geacht de Nederlandsche staatkundige vereeniging, waaraan vreemdelingen door lidmaatschap of op andere wijze deelnemen of welke hare werkzaamheid uitstrekt tot het buitenland. Als Nederlandsche staatkundige vereeniging, in den zin van dit voorschrift, geldt de vereeniging, welke zich uitsluitend of mede bezig houdt met de Nederlandsche staatkunde in algemeenen zin; als zoodanig geldt niet de vereeniging, welke zich in hare werkzaamheid op staatkundig gebied beperkt tot een of meer onderwerpen van bijzonderen aard.

Het voorgaande lid is niet van toepassing, indien in een geval van deelneming van vreemdelingen aan eene vereeniging:

a. het bestuur of, ontbreekt dit, de feitelijke leiding van de vereeniging met het feit, dat vreemdelingen aan de vereeniging deelnemen, niet bekend was en ook geene enkele aanleiding had om dit te vermoeden, en

b. na bekend worden, de deelneming terstond is beëindigd en, voor zoover mogelijk, de reeds ingetreden gevolgen terstond ongedaan zijn gemaakt.”

Artikel IV.

Na artikel 3 wordt ingevoegd:

„Artikel 4.

De burgerlijke rechter kan, op vordering van het openbaar ministerie, verklaren, dat eene vereeniging verboden is, als strijdig met de openbare orde.

Bevoegd is iedere rechtbank, binnen welker rechtsgebied de vereeniging gevestigd of feitelijk werkzaam is. In geval van gelijktijdige behandeling ten gevolge van indiening van eene vordering bij meer dan ééne rechtbank, blijft uitsluitend bevoegd de rechtbank, bij welke het eerst eene vordering is ingediend.

De rechtbank beschikt niet dan na verhoor of behoorlijke oproeping van het bestuur of, ontbreekt dit, van een of meer van de feitelijke leiders van de vereeniging; zij kan, hetzij ambtshalve, hetzij op vordering van het openbaar ministerie of op verzoek van het opgeroepen bestuur of de opgeroepen feitelijke leiders, getuigen en deskundigen hooren, al dan niet onder eede. Zij bepaalt de wijze van oproeping van het bestuur, de feitelijke leiders, de getuigen en de deskundigen, alsmede de in acht te nemen termijnen. Het opgeroepen bestuur of de opgeroepen feitelijke leiders kunnen zich doen bijstaan door een advocaat, binnen het rijk de practijk uitoefenende. De behandeling geschiedt in het openbaar, tenzij de rechtbank om bij het proces-verbaal der zitting te vermelden redenen mocht bevelen, dat de behandeling, geheel of gedeeltelijk, met gesloten deuren zal plaats hebben. Hare beschikking is met redenen omkleed, wordt in het openbaar uitgesproken en wordt het opgeroepen bestuur of den opgeroepen feitelijken leiders beteekend.

Hooger beroep staat voor ieder belanghebbende open gedurende veertien dagen na de beteekening der beschikking. Op de behandeling in hooger beroep vindt het voorgaande lid overeenkomstige toepassing.

Beroep in cassatie kan worden ingesteld gedurende veertien dagen na de beteekening der beschikking in hooger beroep. Op de behandeling in cassatie vindt het derde lid, voor zoover mogelijk, overeenkomstige toepassing.

Zoodra de verklaring in kracht van gewijsde is gegaan, geldt de vereeniging als bij de wet verboden.

§ 3. RECHTSPERSONLIJKHEID VAN VEREENIGINGEN.

A. Vereenigen rechtspersoon.”

Artikel V.

Na artikel 11 wordt ingevoegd:

„B. Vereenigen niet-rechtspersoon.”

Artikel VI.

De artikelen 14 tot en met 16 worden vervangen door:

„§ 4. TOEPASSELIJKHEID VAN DE VOORAFGAANDE PARAGRAFEN.

Artikel 14.

De paragrafen 1 en 2 zijn op alle vereenigen zonder onderscheid van toepassing; onder vereenigen worden in paragraaf 2 stichtingen begrepen.

Wijz. en aanv. wet van 22 April 1855, tot regeling en beperking der uitoefening recht van vereeniging en vergadering, enz.

Paragraaf 3 is niet van toepassing op:

- 1°. vereenigingen, welke vóór 20 Mei 1855 bestonden; deze worden, voor wat de onderwerpen van paragraaf 3 betreft, beoordeeld naar de wetten, waaronder zij zijn opgericht;
- 2°. coöperatieve vereenigingen;
- 3°. maatschappen en vennootschappen;
- 4°. wederkeerige verzekerings- en waarborgmaatschappijen;
- 5°. scheepsreederijen."

Artikel VII.

Boven artikel 18 wordt ingevoegd:

„AFDEELING II.
VERGADERINGEN."

Artikel VIII.

Artikel 19 wordt gelezen:

„Artikel 19.

De politie heeft vrijen toegang:

- 1°. tot alle openbare vergaderingen;
- 2°. indien het belang der openbare orde dat bepaaldelijk vordert: tot niet-openbare vergaderingen van meer dan tien personen, uitsluitend of mede door vreemdelingen bijgewoond.

Weigering van toegang geeft aan de ambtenaren der politie het recht om, vergezeld van den kantonrechter, van een commissaris van politie of van den burgemeester der gemeente, zich den toegang te verschaffen. Moet daartoe eene woning worden binnengetreten tegen den wil van den bewoner, zoo wordt binnen tweemaal vier en twintig uren proces-verbaal opgemaakt."

Artikel IX.

Artikel 23 wordt vervangen door:

„Artikel 23.

Het is aan vreemdelingen verboden het woord te voeren in vergaderingen, ook niet-openbare, waarin uitsluitend of mede de Nederlandsche staatkunde in algemeenen zin wordt behandeld.

Artikel 24.

Onverminderd de straffen, elders vastgesteld, worden zij, die in strijd handelen met de artikelen 18, 20, 21 of 23, gestraft met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden.

De feiten worden beschouwd als overtredingen."

B

In het Wetboek van Strafrecht worden de volgende wijzigingen gebracht.

Artikel X.

Artikel 140 wordt gewijzigd als volgt.

In het tweede lid wordt, in plaats van „zes maanden", gelezen:

„een jaar".

Aan het artikel wordt een vierde lid toegevoegd:

„Onder vereenigingen worden in dit artikel stichtingen begrepen."

C

In het Wetboek van Strafvordering wordt de volgende wijziging gebracht.

Artikel XI.

In artikel 64 wordt, in het tweede lid onder *b*, na „137a", ingevoegd:

„140, tweede lid,".

D

Artikel XII.

Met ingang van 1 Januari 1944 vervallen het tweede en derde lid van artikel 3 van de wet van 22 April 1855, *Staatsblad* n°. 32, aan dat artikel toegevoegd bij artikel III van deze wet, alsmede de artikelen 19, eerste lid, 23 en 24, gelijk deze artikelen nieuw zijn vastgesteld bij de artikelen VIII en IX.

Het nieuwe eerste lid van artikel 19 wordt op dat tijdstip vervangen door het navolgende voorschrift:

„De politie heeft vrijen toegang tot alle openbare vergaderingen."

de artikelen 23 en 24 door een nieuw artikel 23:

„Onverminderd de straffen, elders vastgesteld, worden zij, die in strijd handelen met de artikelen 18, 20 of 21, gestraft met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden.

De feiten worden beschouwd als overtredingen."

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,